

2η Γραπτή Εργασία

Γενικά

Η δεύτερη Γραπτή Εργασία στη ΘΕ ΕΚΠ66 αναφέρεται στην ύλη του Α' μέρους, του Β₁ τόμου «Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον» και αποτελείται από δυο θέματα.

Στόχος της εργασίας είναι η κατανόηση των κοινωνικών, πολιτισμικών, οικονομικών, πολιτικών και περιβαλλοντικών συνιστωσών που συμβάλλουν στη διαμόρφωση, τη λειτουργία και την εξέλιξη του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στο χώρο και το χρόνο και καθορίζουν τη σχέση του με το φυσικό περιβάλλον.

Στο πλαίσιο της εκπόνησης του **1^{ου} θέματος** της εργασίας καλείστε να αναδείξετε τις διαδικασίες αλλαγής που διαμορφώνουν το σύγχρονο ανθρωπογενές περιβάλλον.

Στο 2^ο θέμα της εργασίας καλείστε να εμβαθύνετε στο σχεδιασμό του γεωγραφικού χώρου είτε σε επίπεδο πολεοδομικό είτε σε επίπεδο χωροταξικό, καθορίζοντας τις χρήσεις γης ως σημαντική παράμετρο στην κατεύθυνση αυτή. Καλείστε επίσης να εντοπίσετε και να αναδείξετε τα βαθύτερα αίτια περιβαλλοντικών προβλημάτων που σχετίζονται με τις χρήσεις γης σε μια περιοχή σε μια προσπάθεια σύνδεσης των γνώσεων που θα αποκτήσετε από τη μελέτη του Α' μέρους, του Β₁ Τόμου με την πραγματικότητα.

Η εργασία θα έχει τη μορφή αξιολογικού δοκιμίου και η αξιολόγησή της θα πραγματοποιηθεί με βάση τα ακόλουθα ενδεικτικά κριτήρια:

- Κατανόηση των ζητούμενων (τα σημεία που κάθε φορά ζητούνται θα πρέπει να εντοπίζονται με συνέπεια, ακρίβεια και σαφήνεια).
- Τεκμηρίωση των απόψεων που παρατίθενται, οι οποίες θα πρέπει να είναι προσωπικά δομήματα και όχι πιστή μεταφορά άλλων κειμένων.
- Σαφήνεια και επιστημονική συγκρότηση του λόγου.
- Τήρηση της οριζόμενης κάθε φορά μέγιστης έκτασης του κειμένου της εργασίας.

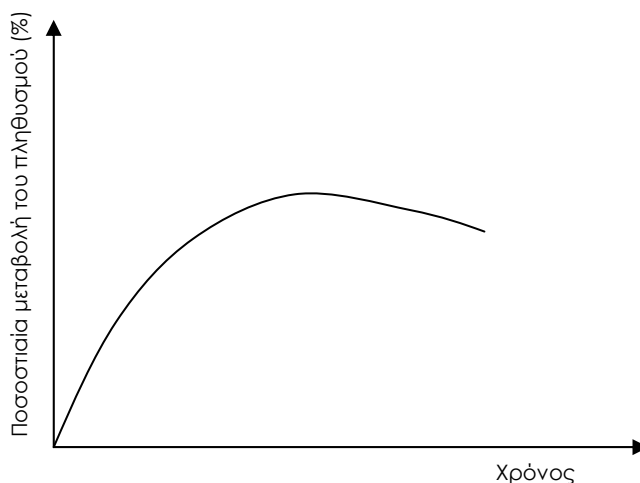
Συνολικά, κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας καλείστε να αναδείξετε την αλληλουχία μεταξύ των σταδίων: «παρατήρηση – καταγραφή» και «αξιολόγηση καταστάσεων» για την προστασία του Περιβάλλοντος.

Διευκρινίσεις:

- Έκταση απάντησης 1^{ου} θέματος εργασίας: **500-600 λέξεις**
- Έκταση απάντησης 2^{ου} θέματος εργασίας: **600 έως 700 λέξεις**.
- Καταληκτική **ημερομηνία παραλαβής** της γραπτής εργασίας από ΣΕΠ: **15/01/2010**
- Είναι απαραίτητο να λάβετε υπόψη σας τις **Οδηγίες Εκπόνησης Γραπτών Εργασιών**. Το σχετικό υλικό έχει αναρτηθεί στο portal του ΕΑΠ (class.eap.gr/ekp51 Ενότητα Εκπαίδευση - Χρήσιμο Υλικό - Guide_for_Writing_Project_07.pdf).

Θέμα 1ο (5 βαθμοί)

Δίνεται το παρακάτω Σχήμα 1, το οποίο αφορά στη **διαχρονική μεταβολή της ποσοστιαίας μεταβολής του πληθυσμού μιας πόλης** αναφοράς σε ένα χρονικό διάστημα μελέτης του. Η ποσοστιαία μεταβολή του πληθυσμού θεωρούμε ότι εφαρμόζεται επί του πληθυσμού που υπήρχε κατά την αρχή του χρόνου μελέτης και παρατηρείται **λόγω εισροής ή εκροής πληθυσμού** και όχι από 'εσωτερικές' μεταβολές του πληθυσμού της πόλης όπως ραγδαία μεταβολή θανάτων ή γεννήσεων.

Σχήμα 1. Διαχρονική μεταβολή της ποσοστιαίας μεταβολής του πληθυσμού μιας πόλης αναφοράς σε ένα χρονικό διάστημα μελέτης του

Ζητείται να αναπτύξετε ένα κείμενο το οποίο θα έχει δυο μέρη, ως εξής:

α) Στο πρώτο μέρος προβείτε σε **υποθέσεις** σχετικά **μέ** τις **διαδικασίες που διαμόρφωσαν διαχρονικά τον πληθυσμό στην πόλη αναφοράς**, σύμφωνα με το Σχήμα 1.

β) Στο δεύτερο μέρος καλείστε να συνδέσετε την πληροφορία του Σχήματος 1 με τις δυνατότητες διαχείρισης του χώρου ανάπτυξης της πόλης. Στο κείμενό σας καλείστε να εντάξετε τις λέξεις κλειδιά (σε οποιαδήποτε πτώση): "Συντελεστής δόμησης", "Συντελεστής κάλυψης", "Διατήρηση του σχεδίου πόλης", "Επέκταση του σχεδίου πόλης", "Ρυθμιστικό σχέδιο", "Αναπλάσεις", "Βιοτική και αβιοτική συνιστώσα εντός της πόλης", "Βιοτική και αβιοτική συνιστώσα στην ευρύτερη περιοχή της πόλης".

Θέμα 2ο (5 βαθμοί)

*Ο σχεδιασμός του γεωγραφικού χώρου είτε σε επίπεδο πολεοδομικό είτε σε επίπεδο χωροταξικό, ουσιαστικά αφορά στον καθορισμό των χρήσεων γης. Ανάμεσα στις χρήσεις γης μπορεί να αναπτυχθούν δυνάμεις άπωσης ή/και έλξης, με κυμαινόμενη ένταση ανάλογα με τη μεταξύ των χρήσεων συμβατότητα (ο καθορισμός αυτών των σχέσεων ορίζει και τη δυνατότητα χωρικής κατανομής των χρήσεων γης: **ανάμιξη-διαχωρισμός**).*

Στο θέμα αυτό καλείστε να εξετάσετε τις σχέσεις μεταξύ διαφόρων χρήσεων γης.

Επιλέξτε μια **πόλη**, ή τμήμα πόλης, που γνωρίζετε καλά (μπορεί να είναι ο Δήμος ενός ευρύτερου οικιστικού συνόλου όπως για παράδειγμα η Αθήνα ή Θεσσαλονίκη, αλλά και διαφορετική από τον τόπο κατοικίας σας, για παράδειγμα, ο τόπος καταγωγής σας) και καλείστε να:

- 2.1 **Εντοπίστε και να αναφέρετε** τέσσερις διαφορετικές **χρήσεις γης** σε **επίπεδο πολεοδομίας** και **χωροταξίας** που υπάρχουν στην πόλη επιλογής και στη συνέχεια να τις παρουσιάσετε σε έναν πίνακα όπου θα τις **χαρακτηρίσετε** παράλληλα ως **οχλούσες ή μη**.
- 2.2 Να **περιγράψετε** τις **σχέσεις έλξης – άπωσης** μεταξύ των **προτεινόμενων χρήσεων γης** συμπληρώνοντας τον κατάλληλο αριθμό σε κάθε κελί με βάση την κλίμακα: **ισχυρή άπωση (-3), μέτρια άπωση (-2), μικρή άπωση (-1), ουδέτερη (0), μικρή έλξη (1), μέτρια έλξη (2) και ισχυρή έλξη (3)**. Ακολουθώντας, να τεκμηριώσετε κατάλληλα την αξιολόγηση των παραπάνω σχέσεων.
- 2.3 Να εντοπίσετε και να περιγράψετε από **ένα δημιουργούμενο περιβαλλοντικό πρόβλημα** το οποίο να **σχετίζεται με δυο από τις χρήσεις γης** που εντοπίσατε **σε επίπεδο πολεοδομίας**. Να αναζητήσετε τα αίτια δημιουργίας των προβλημάτων αυτών τεκμηριώνοντας την απάντησή σας.
- 2.4 Με βάση τα παραπάνω και την προσωπική σας εμπειρία από την υπόψη περιοχή να συντάξετε ένα μικρό κείμενο στο οποίο να τεκμηριώσετε την **ποιότητα από περιβαλλοντική άποψη της πόλης μελέτης**.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (ΕΚΠ66)

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ - ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΧΑΤΖΗΛΕΟΝΤΙΑΔΟΥ ΣΟΦΙΑ

ΣΕΠ ΕΚΠ66

Ταχυδρ. Διευθ.: Καντακουζηνού 58Α, Τ.Κ.: 68 100, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

E-mail: shadji@ee.duth.gr

Τηλ./Fax: 25510/20283 & 6976347007
-----**ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΚΑΓΙΑΜΠΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ** (2008)

Α.Μ. : 57725

Κωδικός Τμήματος : 2009 ΕΚΠ66 ΑΘΗ2

15/1/2010

Ταχυδρ. Διευθ.: Φιλικής Εταιρείας & Ριζάρη 1, Τ.Κ.: 71307, Ηράκλειο – Κρήτης

E-mail: sek-her@otenet.grWeb Site: <http://www.electricallab.gr>Τηλ./Fax: 2810/242750 οικίας & 2810/326005 Εργασίας
-----**ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	0
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1. Το Σύγχρονο Ανθρωπογενές Περιβάλλον	2
1.1 Διαδικασίες Διαμόρφωσης Διαχρονικά του Πληθυσμού της Πόλης Αναφοράς	2
1.2 Δυνατότητες Διαχείρισης του Χώρου Ανάπτυξης της Πόλης.....	4
2. Χώρος Αναφοράς.....	5
2.1 Χρήσεις Γης (Οχλούσες ή μή), σε Επίπεδο Πολεοδομίας και Χωροταξίας.....	5
2.2 Σχέσεις έλξης και Άπωσης μεταξύ των Χρήσεων Γης.....	6
2.3 Περιβαλλοντικό Πρόβλημα σε Επίπεδο Πολεοδομίας	6
2.4 Η Ποιότητα από Περιβαλλοντικής άποψης της πόλης του Ηρακλείου	8
ΣΥΝΟΨΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	10
Πληροφορίες για τον Νομό Ηρακλείου	11
Πρόταση Αναβάθμισης της Ποιότητας της Ζωής για την πόλη του Ηρακλείου	12
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	13
Έντυπο Υποβολής – Αξιολόγησης ΓΕ	21

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία, στηρίζεται στη δομή και στην λειτουργία των οικισμών και των πόλεων όπου αποτελούν χώροι που ενδημεί ο περισσότερος ανθρώπινος πληθυσμός. Ως εκ τούτου η επίδραση του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος για την δημιουργία του οικιστικού χώρου, πρέπει να τηρεί κάποιες προϋποθέσεις που να είναι εναρμονισμένες με το φυσικό περιβάλλον, τόσο σε επίπεδο Βιοτικής και Αβιοτικής συνιστώσας, όσο σε επίπεδο Πολεοδομικής και Χωροταξικής οργάνωσης.

Ωστόσο, η διαμόρφωση και η λειτουργία του οικιστικού περιβάλλοντος, (Κοσμάκη, 1999, σελ.21), υπόκεινται σε οικονομικές διαδικασίες, όπου δεν συνδέονται με το άμεσο φυσικό περίγυρο των πόλεων, με αποτέλεσμα το περιβάλλον αυτό να αυτονομείται, αφού οι χρήσεις και οι υποδομές του δε θα είναι συμβατές με το φυσικό περιβάλλον κατά συνέπεια θα έχει δυσμενείς επιδράσεις και στον ίδιο τον άνθρωπο.

Η οικονομική ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος συνήθως θεωρούνται ανταγωνιστικοί χώροι. Η πρώτη να αφορά την εκτεταμένη και εξαντλητική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων, ενώ η δεύτερη συνοδεύεται από απαγορεύσεις που τελικά εμποδίζουν την ανάπτυξη σε οικονομικό επίπεδο. Παρόλα αυτά, θα πρέπει να θεωρούνται ως δύο τομείς που συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται. Η προστασία του περιβάλλοντος έχει νόημα, όταν οι άνθρωποι ευημερούν, ενώ η ευημερία των ανθρώπων είναι επιτεύξιμη μονάχα σε ένα υγιές περιβάλλον. Σε αυτόν τον άξονα, θα πρέπει να εφαρμόζονται πολιτικές που θα συμβάλλουν στην εναρμόνιση της ανάγκης για προστασία του περιβάλλοντος και για οικονομική, πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη.

1. Το Σύγχρονο Ανθρωπογενές Περιβάλλον

Από την αρχή της Βιομηχανική Επανάσταση μέχρι σήμερα σημειώνεται μια πληθυσμιακή έκρηξη των πόλεων, που οφείλεται σε πιέσεις που ασκούνται από την εξάντληση των φυσικών πηγών και από μεταβολές που υφίσταται το περιβάλλον. (Σμπόνιας, 1999α, σελ.33). Οι άνθρωποι μετακινούνται από την επαρχία στα μεγάλα αστικά κέντρα προς εύρεση εργασίας και καλύτερευσης των συνθηκών διαβίωσης.

Ωστόσο, για διάφορες χρονικές κλίμακες, υπάρχουν αυξομειώσεις του πληθυσμού (Σμπόνιας, 1999β, σελ.35).σε μια περιοχή, με περιόδους Πύκνωσης και Ερήμωσης, που οφείλονται σε μια σειρά από Πολιτικούς, Οικονομικούς, Κοινωνικούς και Δημογραφικούς Παράγοντες. (Σμπόνιας, 1999α, σελ.34).

1.1 Διαδικασίες Διαμόρφωσης Διαγρονικά του Πληθυσμού της Πόλης Αναφοράς

Στο διάγραμμα Χρονικής μεταβολής του πληθυσμού της πόλης φαίνεται αρχικά μια εισροή και έπειτα από μία κορύφωση ακολουθεί μια εκροή. Επομένως, η πόλη προσέλκυε τον πληθυσμό αρχικά και μετά τον αποθάρρυνε αργότερα με αποτέλεσμα να παρατηρείται μια ύφεση. Οι δύο αυτές φάσεις της πληθυσμιακής αλλαγής άπτονται διαφορετικής μελέτης για να καθοριστούν τα αίτια που οδήγησαν σε αυτό το αποτέλεσμα, όπως στη περίπτωση της Προσφοράς και της Ζήτησης.

Σχήμα 1 Dubai

Αρχικά η συγκεκριμένη περιοχή – πόλη δείχνει ρυθμούς έντονης πληθυσμιακής αύξησης λόγω προσφοράς πιθανών από σύγχρονες μορφές οικονομικής ανάπτυξης (Εμμανουήλ, 1999α, σελ.75) και αστικοποίησης, (Εμμανουήλ, 1999β, σελ.73), σε επίπεδο εμπορίου (παράδειγμα το Dubai πριν από 10 περίπου χρόνια – Σχήμα 1) αλλά

και σύγχρονης τεχνολογίας για την βελτίωση της υγείας, της υγιεινής, και των συνθηκών διαβίωσης, χωρίς όμως να σημαίνει οπωσδήποτε και την αποφυγή σοβαρών περιβαλλοντικών και κοινωνικο-οικονομικών κρίσεων. (Εμμανουήλ, 1999γ, σελ.70). Επίσης, με βάση της άποψης του ΟΗΕ, η «τάση προς ολοκληρωτική αστικοποίηση είναι παγκόσμια και καθολική», (Εμμανουήλ, 1999β, σελ.73), λόγω εξάπλωσης της επιστημονικής γνώσης, της τεχνολογίας και των αγορών, που επηρεάζουν τους ρυθμούς αύξησης του πληθυσμού, επιφέροντας ριζικές αλλαγές στο χώρο με την άνοδο της παραγωγικότητας και των συγκεντρώσεων, και μάλιστα σε πολύ μεγαλύτερο επίπεδο από αυτό που επιτρέπουν οι τοπικοί φυσικοί πόροι. Επομένως οι τάσεις αυτές επηρεάζουν και την οργάνωση των χρήσεων γης στο χώρο, το δείκτη πυκνότητας, (Εμμανουήλ, 1999δ, σελ.79), όπως επίσης και τη μορφή του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Τώρα η επιβράδυνση της αστικοποίησης που παρατηρείται στην συγκεκριμένη πόλη, θα μπορούσε να οφείλεται σε επιβράδυνση της ανάπτυξης, επειδή πιθανότατα έχει φτάσει σε κάποια επίπεδα «ωρίμανσης». (Εμμανουήλ, 1999ε, σελ.89). Η μηδενική ανάπτυξη με περαιτέρω στασιμότητα της Επαγγελματο-Βιομηχανικής ανάπτυξης, οδηγεί σε Ανεργία, μείωση Εισοδημάτων, βεβαρημένο Κόστος Ζωής, με αποτέλεσμα ο πληθυσμός να αναζητεί διεξόδους διαφυγής από τη κρίση, με Αντι-αστικοποίηση. (Εμμανουήλ, 1999στ, σελ.92). Μια λύση επομένως, θα μπορούσε να είναι η ενίσχυση της Γεωργίας από Ευρωπαϊκά Προγράμματα κάτι που θα δημιουργούσε στροφή – επιστροφή προς την ύπαιθρο, (Εμμανουήλ, 1999ζ, σελ.99), για αναζήτηση απασχόλησης. (Εμμανουήλ, 1999η, σελ.94) και με Φορο-ελαφρύνσεις. Έτσι η δομή της οικονομία και οι προτιμήσεις με αποκεντρωτικές επιλογές χωροθέτησης της κατοικίας, σε καλύτερο περιβάλλον, όπως στα μακρινά προάστια και στις μικρότερες πόλεις, θα αποτελούσαν στοιχείο περιφερειακής ανάπτυξης.

1.2 Δυνατότητες Διαχείρισης του Χώρου Ανάπτυξης της Πόλης

Η πληθυσμιακή στασιμότητα όταν συνδυάζεται με την σταδιακή μείωση των επιπέδων οικοδόμησης και της οικιακής ανάπτυξης, έχει ως αποτέλεσμα την σταδιακή βελτίωση των υποδομών, και της ποιότητας του πολεοδομικού περιβάλλοντος. (Εμμανουήλ, 1999θ, σελ.101). Αυτό επιτυγχάνεται με τη Βελτίωση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) της πόλης, με Ρυθμιστικό Σχέδιο, ώστε από την μία να Διατηρηθεί το Σχέδιο της Πόλης για να κρατηθεί - αναδειχθεί η πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής αλλά και από την άλλη να γίνουν πολεοδομικές Μελέτες Επέκτασης και Αναθεώρησης των Σχεδίων της Πόλης (Αραβαντινός, 1999α, σελ.144), ώστε να βοηθήσει στην οργάνωση και στην λειτουργία του κοινωνικού πυρήνα. Με βάση το νόμο Ν2508/1997, προβλέπετε η Πολεοδομική οργάνωση, (Αραβαντινός, 1999β,σελ143), που αναφέρεται στις χρήσεις γης και στα πολεοδομικά κέντρα, να δώσει ιδιαίτερη έμφαση, στη μείωση του Συντελεστή κάλυψης με την δημιουργία κοινωνικού εξοπλισμού, (Αραβαντινός, 1999γ, σελ.127), στην μείωση του μέσου Συντελεστή Δόμησης ανά πολεοδομική ενότητα, (Αραβαντινός, 1999α, σελ.146), και στην ανάγκη Σχεδιασμού Πολεοδομικών Αναπλάσεων (Αραβαντινός, 1999δ, σελ.146), ή αναμόρφωσης για βελτίωση της ποιότητα της ζωής στην πόλη.

Τέλος, ο ρόλος της διαχείρισης των φυσικών πόρων για την ισορροπία του οικοσυστήματος, και την προστασία του περιβάλλοντος, (Αριανούτσου, 1999, σελ.23-26), πρέπει να επικεντρωθεί τόσο σε επίπεδο Βιοτική και Αβιοτική συνιστώσα εντός της πόλης με την δημιουργία ζωνών πρασίνου, ρύθμισης του κυκλοφοριακού, για περιορισμό της ρύπανσης της ατμόσφαιρας με βελτίωση της διαβίωσης της ζωής του ανθρώπου που ζει και αναπνέει στην ενδότερη περιοχή, όσο και σε επίπεδο Βιοτική και Αβιοτική συνιστώσα της ευρύτερης περιοχής της πόλης που πιθανών αναπτύσσετε και επεκτείνεται με δραστηριότητες εκμετάλλευσης και επεξεργασίας.

2.Χώρος Αναφοράς

Ως Χώρος Αναφοράς (Αραβαντινός, 1999ε, σελ.120) για την μελέτη μας, επιλέγουμε σε επίπεδο Χωροταξίας την επαρχία Τεμένους, μία από τις 7 επαρχίες του Νομού Ηρακλείου της Κρήτης και σε επίπεδο Πολεοδομίας την πόλη του Ηρακλείου.

2.1 Χρήσεις Γης (Οχλούσες ή μη), σε Επίπεδο Πολεοδομίας και Χωροταξίας

Ο Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας στο ΠΔ-ΦΕΚ580Δ/1999 βασίζεται σε 2 οργανωτικούς νόμους: Α. το Ν2508/1997, σε επίπεδο Πολεοδομίας και Β. το Ν2742/1999, σε επίπεδο Χωροταξία. Με το ΠΔ23-2/1987 καθορίζονται στον πολεοδομικό σχεδιασμό οι Κατηγορίες των Χρήσεις Γης.

Με τον όρο Αστικές Οχλήσεις νοείται οτιδήποτε μας «ενοχλεί» στο Αστικό Περιβάλλον, (Αραβαντινός, 1999στ, σελ.125), καθώς επίσης και οι αλληλο-οχλήσεις μεταξύ των χρήσεων. (Αραβαντινός, 1999ζ, σελ.136&137). Ο βαθμός Όχλησης των Βιομηχανικών και των Βιοτεχνικών Δραστηριοτήτων καθορίζεται από την ΥΑ13727/724-ΦΕΚ1087Β/2003. Επομένως, επιλέγουμε τις παρακάτω Χρήσεις Γης σε Επίπεδο Πολεοδομίας (ΠΔ23-2/1987, Άρθρο1, σελ1 & ΠΔ-ΦΕΚ580Δ/1999, Άρθρο230, Σελ.5470) και σε επίπεδο Χωροταξίας (Ν2742/1999, Άρθρο6, Σελ.4162), με τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό Οχλούσα ή μη, (Αραβαντινός, 1999η, σελ.133), όπως φαίνονται στον πίνακα 1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 Χρήσεις Γης Οχλούσες και Μη			
Επίπεδο Πολεοδομίας			
	Χρήσεις Γης	Οχλούσα	Μη Οχλούσα
X1	Αμιγής Κατοικία (Α1)		√
X2	Πολεοδομικά κέντρα – Κεντρικές λειτουργίες (Α2)	√	
X3	Ελεύθεροι Χώροι – Αστικό Πράσινο (Α8)		√
X4	Κοινοφελείς Εξυπηρετήσεις, Δρόμοι (Α9)	√	
Επίπεδο Χωροταξίας			
	Χρήσεις Γης	Οχλούσα	Μη Οχλούσα
X5	Αεροπορικές Εγκαταστάσεις - Αεροδρόμιο	√	
X6	Λιμενικές Εγκαταστάσεις - Μαρίνα	√	
X7	Εγκαταστάσεις Θερμοηλεκτρικού Σταθμού	√	
X8	Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.)	√	

2.2 Σχέσεις έλξης και Αποσης μεταξύ των Χρήσεων Γης

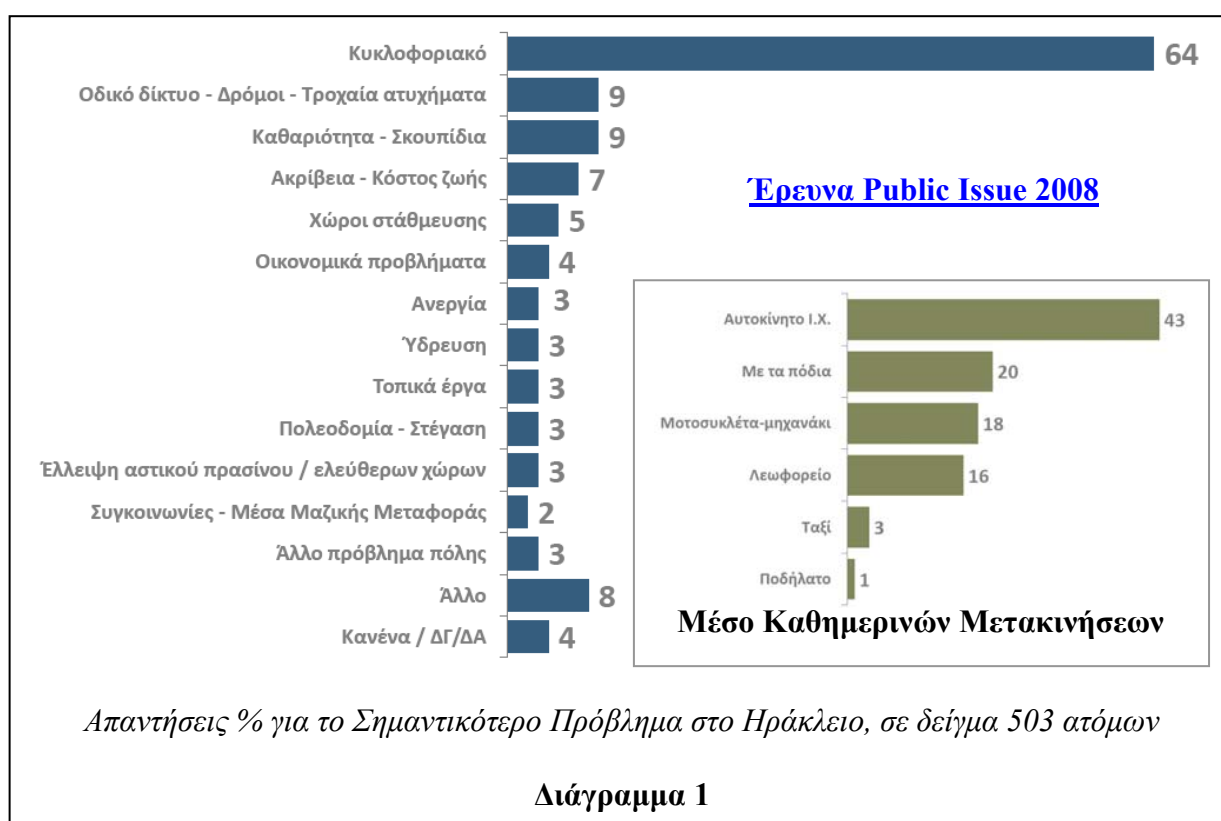
Οι Δυνάμεις που διαμορφώνουν μία πόλη ώστε να λειτουργεί δημιουργικά, ως κέλυφος της κοινωνίας την οποία εμπεριέχει, χρειάζεται σχετική ισορροπία ανάμεσα στους διαφορετικούς παράγοντες που την διαμορφώνουν και οι οποίοι είναι το Φυσικό Περιβάλλον, οι Κάτοικοι, οι Οικονομικές Δραστηριότητες, η Τεχνολογία και οι Διοικητικοί Μηχανισμοί. (Η Νέα Χάρτα της Αθήνας, 1998). Επομένως, οι τάσεις έλξης και άποσης μεταξύ των χρήσεων γης, οφείλονται σε Κοινωνικό-Οικονομικούς Παράγοντες, (Αραβαντινός, 1997, σελ.155), με συντελεστές, τόσο σε παραγωγικό επίπεδο, όπως οι πρώτες ύλες, οι πηγές ενέργειας, και οι κόμβοι μεταφοράς, (Φιλιππίδης, 1979, σελ.40), όσο και σε επίπεδο, ατομικής και κοινωφελείς εξυπηρετήσεις. Με τα παραπάνω κριτήρια συμπληρώθηκε ο πίνακας 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 Σχέσεις Έλξης (+) & Αποσης (-)								
- \ +	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
X1		+2	+3	+2	0	+3	+3	+2
X2	-2		0	+2	+2	+2	0	+3
X3	0	0		+3	+3	+3	+3	+3
X4	-2	0	0		+3	+3	+3	+3
X5	-3	0	0	0		+3	0	+1
X6	0	0	0	0	0		+1	+3
X7	-3	-3	0	0	-2	0		+3
X8	-3	0	0	0	-1	0	0	

2.3 Περιβαλλοντικό Πρόβλημα σε Επίπεδο Πολεοδομίας

Η Πόλη του Ηρακλείου είναι μια από τις μεγαλύτερες πόλεις στην Κρήτη και έχει δυναμική κίνηση (Εμπορική, Επιχειρηματική, Τουριστική) χειμώνα - καλοκαίρι. Όμως, όπως κάθε μεγάλη πόλη (για τα μέτρα της Κρήτης) το Ηράκλειο έχει κι αυτό τα προβλήματα του. Το κυριότερο είναι η Αισθητική μαζί με το Κυκλοφοριακό Δίκτυο, μέσα στην πόλη. Η πόλη μέσα από τα τείχη αποτελεί την παλιά πόλη του Ηρακλείου η οποία επεκτείνεται λόγω του πληθυσμού της και έξω από αυτά.

Ο αρχικός σχεδιασμός της πόλης (Δρόμοι – Πλατείες – Πάρκα – Ελεύθεροι Χώροι – Χώροι Στάθμευσης) δεν προέβλεπε την αλματώδη αύξηση του πλήθους των αυτοκινήτων και του πληθυσμού της πόλης. (Εμμανουήλ, 1999γδθ, σελ.70&79&101). Επομένως, Δρόμοι στενοί (Βλαστός, 1999α, σελ.164) λόγω πυκνής δόμησης, περικοπή ή κατάργηση Πεζοδρομίων, δύο μόλις πάρκα μικρής έκτασης, κάποιιοι μικρή ανοικτή χώροι με λιγοστό αστικό πράσινο, συνθέτουν το τοπίο της πόλης.

Το μείζον πρόβλημα είναι το κυκλοφοριακό για το 64% των πολιτών που συμμετείχαν στην έρευνα της **Public Issue** το 2008 για λογαριασμό της Εφημερίδας «**Η Καθημερινή**». (Διάγραμμα 1). Όσον αφορά τις μετακινήσεις στο αστικό οδικό Δίκτυο, (Βλαστός, 1999α, σελ.171-172), το 43% των πολιτών του Ηρακλείου χρησιμοποιεί το αυτοκίνητο, ενώ με τα πόδια μετακινείται μόλις το 20%.

Σήμερα στο Ηράκλειο η μετακίνηση με το αυτοκίνητο, είναι μια πραγματική ταλαιπωρία τις ώρες αιχμής, ακόμα και στο Αρτηριακό Δίκτυο, (Βλαστός, 1999β,

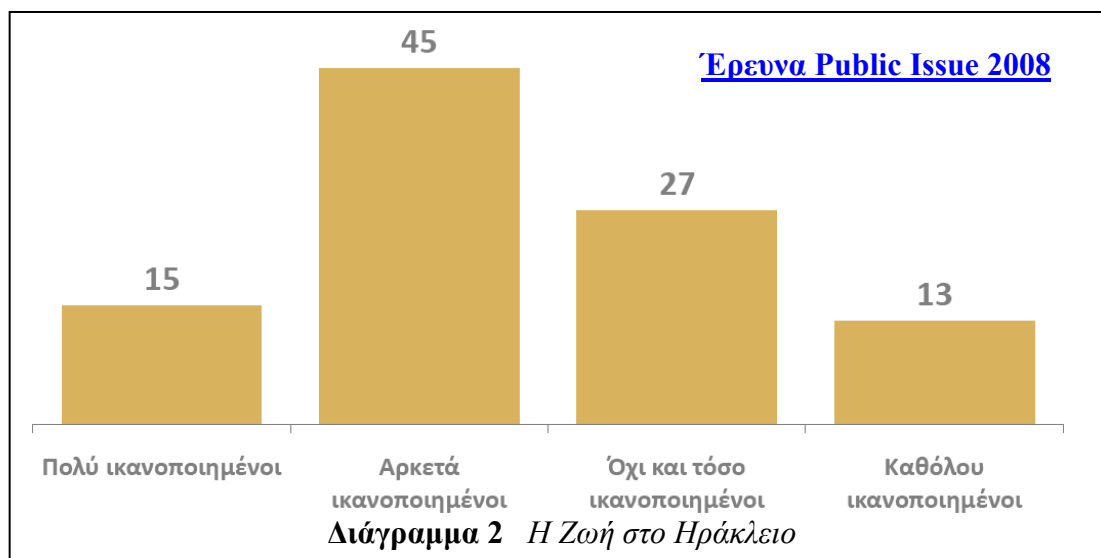
σελ.160), όπως και τα Δίκτυα Πεζών (Βλαστός, 1999δ, σελ.173) δεν προσφέρουν πράσινες διαδρομές και υπηρεσίες αναψυχής. Οι καταστάσεις αυτές μας κάνουν να αναπολούμε την ευκολία και την απόλαυση της μετακίνησης με το ποδήλατο, όπου αποτελεί μέσο μετακίνησης φιλικό προς το περιβάλλον από πόρτα σε πόρτα, κάτι που βιώνετε σε Ευρωπαϊκές χώρες, όπως για παράδειγμα στην Ολλανδία. (Βλαστός, 1999ε, σελ.170&182).

Το Ηράκλειο αναπτύσσεται τις τελευταίες δεκαετίες με γοργούς ρυθμούς και επεκτείνεται προς τη γύρω περιοχή. Όμως στην Επέκταση αυτή, δεν ακολουθείτε ένας ολοκληρωμένος Αστικός Σχεδιασμός (Αραβαντινός, 1999ε, σελ.119) και στερείται μελέτης περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, (Αραβαντινός, 1999η, σελ.133) με απρόβλεπτες συνέπειες για το μέλλον. Πρώτα ανεγείρονται τα κτίρια με υπερκαλύψεις, ανεξέλεγκτο Συντελεστή Δόμησης, σε μη άρτιους χώρους, χωρίς τους προβλεπόμενους δρόμους με χώρους Πρασίνου και Αναψυχής ενώ ο Δήμος ακολουθεί αργότερα, προσπαθώντας να εφαρμόσει ένα αργοπορημένο Πολεοδομικό Σχέδιο Πόλης, με Πράξεις Εφαρμογής. (Αραβαντινός, 1999θ,σελ.146). Αποτέλεσμα, μια πόλη με το λιγότερο πράσινο και τα ελάχιστα πάρκα γνωρίζοντας ότι αποτελούν πολύτιμους πνεύμονες της φύσης.

[2.4 Η Ποιότητα από Περιβαλλοντικής άποψης της πόλης του Ηρακλείου](#)

Ο όρος Ποιότητα Ζωής έγινε γνωστός μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο με γενικές τάσης για Κοινωνικο-Οικονομική αλλαγή, (Εμμανουήλ, 1999ι, σελ87), όπου υπήρξε έντονη η ανάγκη να δοθεί έμφαση στο γεγονός ότι οι Συνθήκες Διαβίωσης για καλή ζωή, εξαρτάται όχι μόνο από τα υλικά αγαθά αλλά και από άλλους παράγοντες, όπως είναι η απασχόληση, η κατοικία, το περιβάλλον και η υγεία, κάτι που μπορούσε να επιτευχθεί με την Αστικοποίηση. (Εμμανουήλ, 1999β, σελ73).

Σχετική Έρευνα που έχει γίνει από την **Public Issue**, (διάγραμμα 2), οι κάτοικοι του Ηρακλείου δεν φαίνονται να είναι πολύ ικανοποιημένοι από την ποιότητα ζωής στην πόλη. Η έλλειψη Πρασίνου, τα εγκαταλειμμένα Παλαιά Τοίχοι στο έλεος του χρόνου, η πυκνή δόμηση, οι στενοί δρόμοι και το πλήθος των αυτοκινήτων συνθέτουν το τοπίο της πόλης, δημιουργώντας συναισθήματα που αποτελούν απειλεί για τον αστικό ιστό.

Επίσης, οι χρήσεις γης X5,X6,X7,X8 βρίσκονται περιμετρικά από την Πόλη και μάλιστα οι X5, X6, X7 δεν αφήνουν να αναπτυχθεί παραλιακό μέτωπο με πληθώρα περιβαλλοντικά προβλήματα (ρύπανσης της περιοχής, με αέριων ρύπων, θερμικής μόλυνσης της θάλασσας, τοξικών αποβλήτων, θορύβων, κυκλοφοριακής επιβάρυνσης), όπου υποβαθμίζουν το τοπίο και το περιβάλλον της πόλης ειδικότερα.

Με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, ξεκίνησαν να γίνονται σημαντικές αλλαγές στην πέμπτη μεγαλύτερη πόλη της Ελλάδας.

Η **Αναβάθμιση του Αστικού ιστού** του Ηρακλείου καθυστέρησε λόγω της χρονοβόρας μελέτης του σχεδίου πόλεως με τις επιμέρους επεκτάσεις του, αλλά και εξαιτίας της έλλειψης κονδυλίων.

ΣΥΝΟΨΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι Βασικές Διαδικασίες Αλλαγής που διαμορφώνουν τις σύγχρονες πόλεις είναι η οικονομική ανάπτυξη οι δημογραφικές μεταβολές και η αστικοποίηση, όπου με τη δημιουργία των αστικών περιοχών έχει καθοριστική σημασία στην διαμόρφωση του σύγχρονου ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Ενώ η δομή του δικτύου, η ποιότητα και οι συνθήκες ζωής στις πόλεις εξαρτάται από το επίπεδο της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σαφής στροφή προς την οικονομία της παροχής υπηρεσιών και σημειώνονται τάσεις για αποβιομηχάνιση και χωροταξική αποκέντρωση - αντι-αστικοποίηση.

Η βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη διαχείριση του περιβάλλοντος μιας πόλης με ορθολογική - ανταγωνιστική οικονομική ανάπτυξη, κοινωνική οργάνωση και υπευθυνότητα, με χωροταξική πολιτική πρέπει να έχει ως στόχο την αειφορική χρήση και ολοκληρωμένη διαχείριση των φυσικών πόρων και την προστασία της παραγωγικής και βιολογικής ποικιλότητας των αστικών περιοχών. Η διατήρηση και ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, την ανάπτυξη οικονομικών και οικιστικών δραστηριοτήτων λαμβάνοντας υπόψη τη φέρουσα ικανότητα και την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική και πολεοδομική φυσιογνωμία της περιοχής, καθώς και γενικότερα στην προώθηση της εδαφικής, κοινωνικής και οικονομικής συνοχής.

Πληροφορίες για τον Νομό Ηρακλείου

Ο Νομός Ηρακλείου έχει πληθυσμό 295.312 κατοίκους, 26 Δήμους με έδρα το Ηράκλειο (ο Δήμος Ηρακλείου = 137.711 κάτοικοι) και βρίσκεται ανάμεσα σε δύο οροσειρές, την Ίδη στα Δυτικά και τη Δίκη στα Ανατολικά. Είναι ο μεγαλύτερος (σε έκταση και πληθυσμό) και ο πλουσιότερος (με το μεγαλύτερο κατά κεφαλήν εισόδημα) όχι μόνο της Κρήτης, αλλά και των Βαλκανίων. Επίσης, μέσα στα όρια του νομού βρίσκονται σημαντικές μινωικές, ελληνικές και ρωμαϊκές αρχαιολογικές περιοχές, οι μεγαλύτερες από τις οποίες είναι η Κνωσός, η Φαιστός, η Αγία Τριάδα και η Γόρτυνα.

Ο Νομός Ηρακλείου υποδιαιρείται σε 7 επαρχίες. Οι επαρχίες Μαλεβιζίου, Τεμένους και Πεδιάδος βρίσκονται στα βόρεια παράλια και οι επαρχίες Πυργιώτισσας, Καινουρίου, Μονοφατσίου και Βιάννου στο κέντρο και στα νότια παράλια.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ: X5. Αεροπορικές Εγκαταστάσεις – Αεροδρόμιο
 X6. Λιμενικές Εγκαταστάσεις - Μαρίνα
 X7. Εγκαταστάσεις Θερμοηλεκτρικού Σταθμού
 X8 Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.)

Πρόταση Αναβάθμισης της Ποιότητας της Ζωής για την πόλη του Ηρακλείου

Εστίες Αναβάθμισης του Αστικού Ιστού θα μπορούσαν να αποτελέσουν η ανάπλαση του κέντρου, καθιστώντας το περισσότερο φιλικό, επιδιώκοντας τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, η αναθεώρηση της σχέσης της πόλης με τη θάλασσα με την ανάπλαση του παραλιακού μετώπου, η δημιουργία εκσυγχρονισμού των κυκλοφοριακών υποδομών καθώς και η ενθάρρυνση της μετακίνησης των πολιτών με εναλλακτικούς τρόπους, έτσι ώστε να αποτελέσουν σημαντικούς πόλους ανάπτυξης και να ωφελήσουν σημαντικά την επέκταση της πόλης. Χρειάζεται μόνο τολμηρός αστικός σχεδιασμός και πολιτική βούληση, για να πραγματοποιηθούν στο μέλλον έργα που θα βελτιώσουν την ποιότητα του αστικού περιβάλλοντος της πόλης και ενδεχομένως να δώσουν στο Πολεοδομικό Συγκρότημα του Ηρακλείου τη δυνατότητα να πρωταγωνιστήσει σε βασικά θέματα εφαρμογής προτάσεων και πολεοδομικών παρεμβάσεων στο μέλλον. Ο εναλλακτικός τρόπος ζωής πρέπει να αποτελούν προτεραιότητα της πολιτείας και θέμα σημαντικό στην ατζέντα της τοπικής αυτοδιοίκησης για έργα με ισορροπημένη ανάπτυξη και ανάδειξη του περιβάλλοντος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Public Issue, (2008). *Η ποιότητα Ζωής στο Ηράκλειο Σήμερα*. Έρευνα 13-16/5/2008 για λογαριασμό της Εφημερίδας «Η Καθημερινή». Διαθέσιμη στο δικτυακό τόπο: <http://www.publicissue.gr/522/herakleio-2008/#template-link-1> (1-12-2009)
- The New Charter of Athens, (1998). *European Council of Town Planners' Principles for Planning Cities*. Διαθέσιμη στο δικτυακό τόπο: * Σημείωση στο τέλος.
- Αραβαντινός, Α., (1997). Οι συσχετίσεις των Χρήσεων – Από την Χάρτα της Αθήνας στις Σημερινές Τάσεις. Στο: Α., Αραβαντινός, *Πολεοδομικός Σχεδιασμός – Βιώσιμη Ανάπτυξη του Αστικού Χώρου*. (Κεφ: 8.5, σελ.154-155). Αθήνα: Εκδόσεις «Συμμετρία»
- Αραβαντινός, Α., (1999α). Χρήσεις Γης – Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση – τα επίπεδα Σχεδιασμού: Τα Μελετητικά εργαλεία για τον καθορισμό των χρήσεων Γης στον αστικό χώρο: Οι «Πολεοδομικές Μελέτες» επέκτασης και αναθεώρησης. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 3.6.5, σελ.144&146). Πάτρα: ΕΑΠ.
- Αραβαντινός, Α., (1999β). Χρήσεις Γης – Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση – τα επίπεδα Σχεδιασμού: Τα Μελετητικά εργαλεία για τον καθορισμό των χρήσεων Γης στον αστικό χώρο: Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΓΠΣ). Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 3.6.3, σελ.143). Πάτρα: ΕΑΠ.

Αραβαντινός, Α., (1999γ). Χρήσεις Γης – Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση – τα επίπεδα Σχεδιασμού: Τι είδους Χρήσεις γης επιζητεί ο άνθρωπος: Το Πράσινο και η Αναψυχή. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 3.3.4, σελ.127). Πάτρα: ΕΑΠ.

Αραβαντινός, Α., (1999δ). Χρήσεις Γης – Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση – τα επίπεδα Σχεδιασμού: Τα Μελετητικά εργαλεία για τον καθορισμό των χρήσεων Γης στον αστικό χώρο: Σχεδιασμός Πολεοδομικών Αναπλάσεων. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 3.6.7, σελ.146). Πάτρα: ΕΑΠ.

Αραβαντινός, Α., (1999ε). Χρήσεις Γης – Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση – τα επίπεδα Σχεδιασμού: Η γένεση της πολεοδομίας και της χωροταξίας: Οι Χώροι Αναφοράς. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 3.2, σελ.119&120). Πάτρα: ΕΑΠ.

Αραβαντινός, Α., (1999στ). Χρήσεις Γης – Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση – τα επίπεδα Σχεδιασμού: Τι είδους Χρήσεις γης επιζητεί ο άνθρωπος: Η Εργασία και η παραγωγή. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 3.3.2, σελ.125). Πάτρα: ΕΑΠ.

Αραβαντινός, Α., (1999ζ). Χρήσεις Γης – Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση – τα επίπεδα Σχεδιασμού: Το δίλημμα του διαχωρισμού ή της ανάμειξης των χρήσεων γης. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 3.5, σελ.136&137). Πάτρα: ΕΑΠ.

Αραβαντινός, Α., (1999η). Χρήσεις Γης – Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση – τα επίπεδα Σχεδιασμού: Περιβαλλοντικές και γενικότερες επιπτώσεις από τις ανεξέλεγκτες ανθρωπογενείς χρήσεις του χώρου. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 3.4, σελ.133). Πάτρα: ΕΑΠ.

Αραβαντινός, Α., (1999θ). Χρήσεις Γης – Χωροταξική και Πολεοδομική Οργάνωση – τα επίπεδα Σχεδιασμού: Τα Μελετητικά εργαλεία για τον καθορισμό των χρήσεων Γης στον αστικό χώρο: Οι πράξεις εφαρμογής. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 3.6.6, σελ.146). Πάτρα: ΕΑΠ.

Αριανούτσου, Μ., (1999). Οικολογικά Συστήματα: Δομή του οικοσυστήματος. Στο: Μ., Αριανούτσου, Κ., Γεωργίου, Α., Δημητρακόπουλος, Κ., Κατραλής, Π., Παναγιωτίδης, Κ., Σταματόπουλος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το φυσικό Περιβάλλον*. (Τόμος Α, Κεφ.: 1, σελ.23). Πάτρα: ΕΑΠ.

Βλαστός, Θ., (1999α). Συγκοινωνιακά Δίκτυα – Δίκτυα Τεχνηκής Υποδομής: Συγκοινωνιακά Δίκτυα – Γεωγραφία των υπεραστικών και Αστικών Δικτύων: Τα Αστικά Οδικά Δίκτυα. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ.,

Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 4.1.4., σελ.164&171&172). Πάτρα: ΕΑΠ.

Βλαστός, Θ., (1999β). Συγκοινωνιακά Δίκτυα – Δίκτυα Τεχνικής Υποδομής: Συγκοινωνιακά Δίκτυα – Γεωγραφία των υπεραστικών και Αστικών Δικτύων: Η Έννοια του Δικτύου. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 4.1.1., σελ.160). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999α). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμιακές και Οικονομικές βάσεις του σύγχρονου Ανθρωπογενούς Περιβάλλοντος: Οι παγκόσμιες Διαδικασίες: Οικονομικές Δραστηριότητες και Οικονομική Ανάπτυξη. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.1.4, σελ.75). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999β). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμιακές και Οικονομικές βάσεις του σύγχρονου Ανθρωπογενούς Περιβάλλοντος: Οι παγκόσμιες Διαδικασίες: Αστικοποίηση. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.1.3, σελ.73). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999γ). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμιακές και Οικονομικές βάσεις του σύγχρονου Ανθρωπογενούς

Περιβάλλοντος: Οι παγκόσμιες Διαδικασίες: Οι μεταβολές στον Πληθυσμό. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.1.2, σελ.70). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999δ). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμιακές και Οικονομικές βάσεις του σύγχρονου Ανθρωπογενούς Περιβάλλοντος: Οι παγκόσμιες Διαδικασίες: Οι μεταβολές στο χώρο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.1.5, σελ.79). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999ε). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμός, Οικονομία και Ανθρωπογενές Περιβάλλον στην Ελλάδα: Πληθυσμός, Οικονομική ανάπτυξη, Αστικοποίηση: Μορφές της ανάπτυξης και της αστικοποίησης στην Ελλάδα. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.2.1, σελ.89). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999στ). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμός, Οικονομία και Ανθρωπογενές Περιβάλλον στην Ελλάδα: Πληθυσμός, Οικονομική ανάπτυξη, Αστικοποίηση: Αντι-αστικοποίηση. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.2.1, σελ.92). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999ζ). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμός, Οικονομία και Ανθρωπογενές Περιβάλλον στην Ελλάδα: Οι μεγάλες Πόλεις Αθήνα και Θεσσαλονίκη: «Προεξάρχουσα» πόλη και Επαρχιακά αστικά κέντρα. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.2.3, σελ.99). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999η). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμός, Οικονομία και Ανθρωπογενές Περιβάλλον στην Ελλάδα: Η δομή της Ελληνικής Οικονομίας: Απασχόληση - Παραγωγικότητα. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.2.2, σελ.94). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999θ). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμός, Οικονομία και Ανθρωπογενές Περιβάλλον στην Ελλάδα: Οι μεγάλες Πόλεις Αθήνα και Θεσσαλονίκη: Το πρόβλημα της αύξησης των αυτοκινήτων. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.2.3, σελ.101). Πάτρα: ΕΑΠ.

Εμμανουήλ, Δ., (1999ι). Πληθυσμός και Οικονομικές Δραστηριότητες: Πληθυσμός, Οικονομία και Ανθρωπογενές Περιβάλλον στην Ελλάδα: Πληθυσμός, Οικονομική ανάπτυξη, Αστικοποίηση. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή*

στο *Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 2.2.1, σελ.87). Πάτρα: ΕΑΠ.

Κοσμάκη, Κ., (1999β). Εισαγωγή. (Ακαδημαϊκή Υπεύθυνη της Θεματικής Ενότητας).

Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, σελ.21). Πάτρα: ΕΑΠ.

Ν2508, (1997). ΦΕΚ124–13/6/1997. *Βιώσιμη Οικιστική Ανάπτυξη των Πόλεων και Οικισμών της Χώρας και άλλες διατάξεις*. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Ν2742, (1999). ΦΕΚ207/7-10-1999. *Χωροταξικός Σχεδιασμός & Αειφόρος Ανάπτυξη Χώρας και άλλες διατάξεις*. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Ν2742, (1999). Μέσα Χωροταξικού Σχεδιασμού: Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης. Στο: Ν2742/1999 - ΦΕΚ207/7-10-1999, *Χωροταξικός Σχεδιασμός & Αειφόρος Ανάπτυξη Χώρας και άλλες διατάξεις*. (Άρθρο 6, Σελ.4162), Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

ΠΔ-ΦΕΚ580Δ, (27-7-1999). *Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας*. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

ΠΔ-ΦΕΚ580Δ, (27-7-1999). Κατηγορίες Χρήσεων. Στο: ΠΔ-ΦΕΚ580Δ, (27-7-1999), *Κώδικα Βασικής Πολεοδομικής Νομοθεσίας*. (Άρθρο230, Σελ.5470). Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

ΠΔ23-2, (1987). ΦΕΚ166Δ/6-3-1987. *Κατηγορίες και Περιεχόμενο Χρήσεων Γης*. Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

ΠΔ23-2, (1987). Κατηγορίες Χρήσεων. Στο: ΠΔ23-2 - ΦΕΚ166Δ/6-3-1987, *Κατηγορίες και Περιεχόμενο Χρήσεων Γης*. (Άρθρο1, σελ1). Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Σμπόνιας, Κ., (1999α). Πληθυσμοί και Περιβαλλοντικό τοπίο στον Ελλαδικό Χώρο και το Μεσογειακό του Περίγυρο: Η δυναμική των πληθυσμών: Πληθυσμιακοί Κύκλοι. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 1.2.1, σελ.33&34). Πάτρα: ΕΑΠ.

Σμπόνιας, Κ., (1999β). Πληθυσμοί και Περιβαλλοντικό τοπίο στον Ελλαδικό Χώρο και το Μεσογειακό του Περίγυρο: Η δυναμική των πληθυσμών: Παράγοντες Πληθυσμιακής Αλλαγής. Στο: Α., Αραβαντινός, Θ., Βλαστός, Δ., Εμμανουήλ, Δ., Μαρίνος-Κουρής, Κ., Μέμος, Γ., Σκίκος, Κ., Σμπόνιας, Θ., Τσούτσος, *Εισαγωγή στο Φυσικό και Ανθρωπογενές Περιβάλλον: Το Ανθρωπογενές Περιβάλλον*. (Τόμος Β1, Κεφ.: 1.2.2, σελ.35). Πάτρα: ΕΑΠ.

ΥΑ13727/724, (2003). ΦΕΚ1087Β/5-8-2003. Αντιστοίχιση των κατηγοριών των Βιομηχανικών και Βιοτεχνικών δραστηριοτήτων με τους βαθμούς Όχλησης που αναφέρονται στα Πολεοδομικά διατάγματα.

Φιλιππίδης, Δ., (1979). *Σχεδιασμός Περιοχών Κατοικίας*.. (σελ.40). Αθήνα: Εκδόσεις Έδρας Πολεοδομίας και ΣΠΕ-ΕΜΠ

*Σημείωση:

Όλοι οι παραπάνω Νόμοι, Εγκύκλιοι, Υπουργικές Αποφάσεις και Προεδρικά Διατάγματα είναι διαθέσιμα σε Ηλεκτρονική Μορφή (PDF) στο δικτυακό τόπο:

http://electricallab.gr/component/option,com_docman/task,cat_view/gid,79/dir,DE/SC/order.name/Itemid,34/limit,10/limitstart,0/ (1-12-2009)

Έντυπο Υποβολής – Αξιολόγησης ΓΕ

Ο φοιτητής συμπληρώνει την ενότητα «Υποβολή Εργασίας» και αποστέλλει το έντυπο σε δύο μη συρραμμένα αντίγραφα (ή ηλεκτρονικά) στον Καθηγητή-Σύμβουλο. Ο Καθηγητής-Σύμβουλος συμπληρώνει την ενότητα «Αξιολόγηση Εργασίας» και στα δύο αντίγραφα και επιστρέφει το ένα στο φοιτητή μαζί με τα σχόλια επί της ΓΕ, ενώ κρατά το άλλο για το αρχείο του μαζί με το γραπτό σημείωμα του Συντονιστή, εάν έχει δοθεί παράταση.

Σε περίπτωση ηλεκτρονικής υποβολής του παρόντος εντύπου, το όνομα του ηλεκτρονικού αρχείου θα πρέπει να γράφεται υποχρεωτικά με λατινικούς χαρακτήρες και να ακολουθεί την κωδικοποίηση του παραδείγματος: Π.χ., το όνομα του αρχείου για τη 2η ΓΕ του φοιτητή ΙΩΑΝΝΟΥ στη ΔΕΟ13 θα πρέπει να γραφεί: «*ioannou_ge2_deo13.doc*».

ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο φοιτητή	Καγιαμπάκης Εμμανουήλ
-----------------------	-----------------------

Κωδικός ΘΕ	ΕΚΠ66	Όνοματεπώνυμο Καθηγητή -Σύμβουλου	Χατζηλεοντιάδου Σοφία
Κωδικός Τμήματος	ΑΘΗ 2	Καταληκτική ημερομηνία παραλαβής σύμφωνα με το ακ. ημερολόγιο (<i>ημέρα Τρίτη</i>)	15/1/2010
Ακ. Έτος	2009-10	Ημερομηνία αποστολής ΓΕ από το φοιτητή	15/1/2010
α/α ΓΕ	2 ^η	Επισυνάπτεται (σε περίπτωση που έχει ζητηθεί) η άδεια παράτασης από το Συντονιστή;	ΟΧΙ

Υπεύθυνη Δήλωση Φοιτητή: Βεβαιώνω ότι είμαι συγγραφέας αυτής της εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία προετοιμάστηκε από εμένα προσωπικά ειδικά για τη συγκεκριμένη Θεματική Ενότητα..

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ημερομηνία παραλαβής ΓΕ από το φοιτητή	
Ημερομηνία αποστολής σχολίων στο φοιτητή	
Βαθμολογία (αριθμητικά, ολογράφως)	

Υπογραφή

Φοιτητή

Υπογραφή

Καθηγητή-Συμβούλου

Οδικό δίκτυο δήμου Ηρακλείου